

Lausuntopyyntö Kainuun hyvinvointialueen pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksestä

KH 23.01.2024 § 8
214/00.04.01/2023

Kainuun hyvinvointialue pyytää kunnalta lausuntoa pelastustoimen palvelutasopäätöksestä, joka on valmisteltu vuoden 2023 aikana ja hyväksytty Kainuun hyvinvointialueen valtuustossa marraskuussa 2023. Lausuntoa toivotaan 26.1.2024 osoitteeseen pelastuslaitos@kaipe.fi.

Sisäministeriö on antanut 21.12.2022 asetuksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä 1225/2022. Asetuksessa säädetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen sisällön perusteista, rakenteesta sekä aluehallintoviraston suorittamasta palvelutason arvioinnista. Palvelutasopäätöksen tulee perustua ajantasaiseen riskianalyysiin. Asetus edellyttää lisäksi, että palvelutasopäätöksestä käy ilmi miten siinä on huomioitu pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) mukainen aluehallintoviraston lausunto ja vuosittainen asiantuntija-arvio, ministeriöiden suositukset, hyvinvointialueen vuosittainen selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta, sekä aluehallintoviraston antamat puutteiden ja epäkohtien korjaamista koskevat määräykset.

Pelastustoimen palvelutasopäätöstä koskevan asetuksen 6 § edellyttää, että palvelutasopäätöksen perustana olevan riskianalyysin tulee sisältää sellaiset toimintaympäristön arvioinnin ja pelastustoimen onnettomuuskehityksen seurannan perusteella tunnistetut keskeiset uhat ja riskit sekä niiden muutokset, joihin pelastustoimen tulee varautua. Lisäksi poikkeusolojen uhkien arvioinnissa on otettava huomioon valmiuslaissa (1552/2011) määritellyt poikkeusolot. Hyvinvointialueen hallintosäännön 12 §:n 4 mukaan turvallisuusjaosto valmistelee esityksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä yhdessä pelastustoimen palvelualueen kanssa.

Palvelutasopäätöksen perusteella suurimmat puutteet pelastustoimen palveluissa liittyvät työvoiman saatavuuteen ja kykyyn tuottaa palveluita koko Kainuun alueella. Palvelutasopäätöksessä on ansiokas kehittämissuunnitelma, jossa esitetään toimenpiteet palvelujen kehittämiseksi.

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastustoimen palveluiden yhdenvertainen saatavuus koko alueella on huomioitu palvelutasopäätöksessä. Yhdenvertaisuuden kehittämistoimenpiteissä pelastuslaitos pyrkii rakentamaan alueelleen painopistepaloasema verkoston, jossa pelastustoimen kiireellinen palvelutuotanto varmistetaan päätoimisen välittömässä valmiudessa olevan henkilöstön voimin. Lisäksi palvelutuotannossa panostetaan sopimuspalokuntahenkilöstön pito- ja vetovoimaan, jotta suurempiin ja pidempi kestoisiin onnettomuuksiin riittää henkilöstöä koko maakunnan alueella.

Päätöksen mukaan paloasemaverkostoa ja pelastustoimen resursseja ylläpidetään riskiperusteisesti, lisäksi pelastustoimi pyritään pitämään lähipalveluna. Nopea ja suorituskykyinen apu hätätilanteessa on yksi keskeisistä hyvinvointiyhteiskunnan peruspilareista. Pelastustoimen tavoitteena on tuottaa kiireelliset pelastustoiminnan palvelut lähipalveluna. Lähipalvelun avulla voidaan varmistaa onnettomuustilanteissa tarvittava suorituskyky ja toimintavalmiusaika.

Pelastustoimen palvelujen suunnittelu, tehtävien analysointi ja suorituskyvyn jatkuva kriittinen arviointi ovat avainasemassa tehokkaan pelastustoimen kehittämisessä. Toimintaympäristön muutoksen seuraaminen ja ennakointi mahdollistaa toiminnan muuttamisen tarvittavalla tavalla.

Paloasemien osalta laaditaan palvelutasokaudella nykytila-arviointi ja kehittämissuunnitelma. Kehittämissuunnitelmassa huomioidaan toimitilojen terveellisyys, turvallisuus ja toiminnallisuus normaali- ja poikkeusoloissa. Kainuun hyvinvointialueen pelastuslaitoksen tilojen kehittämissuunnitelma laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueen tilapalveluiden kanssa. Tilojen kehitystyössä huomioidaan pelastuslaitoksen toiminnalliset tarpeet ja kustannustehokkuus, lähipalvelut huomioiden. Päätöksessä korostetaan, että nykyaikaiset ja terveelliset toimitilat ovat tärkeä pito- ja vetovoimatekijä, joka pitää huomioida jatkossa hyvinvointialueen toimitilainvestoinneissa. Pääperiaatteena tulee olla, että operatiivinen henkilöstö on samoissa tiloissa kaluston kanssa, jolla saavutetaan riittävä toimintavalmiusaika riskiruutujen tavoittamisvaatimusten mukaisesti.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja, p. 044 7104 400, heimo.keranen@hyrynsalmi.fi.

KUNNANJOHTAJA:

Lausuntokierroksella oleva palvelutasopäätös on kattava ja laaja sekä tavoitteiltaan kannatettava, mutta se jää monelta osin suhteellisen yleiselle tasolle. On vaikea arvioida päätöksen pohjalta, millaisia vaikutuksia sillä lopulta on Hyrynsalmen kunnan alueella toteutettavaan toimintaan.

Hyrynsalmen kunta korostaa, että pelastustoimen palveluiden yhdenvertainen saatavuus koko Kainuun alueella on huomioitava palvelutasopäätöksessä ja sen jatkosuunnittelussa. Hyvä ja taurvallisuutta parantava suorituskyky tarkoittaa sitä, että pelastustoiminnan palvelut tuotetaan mahdollisimman laajasti lähipalveluna.

Hyrynsalmen paloasema sijaitsee 5-tien ja uudistetun Kontiomäki-Pesiökylä-radan varressa, kuntataajamassa ja suhteellisen lähellä Ukkohallan matkailukeskusta, joka kaksinkertaistaa kunnan väkiluvun viikonloppuisin ja loma-aikoina. Paloaseman keskeinen sijainti Ylä-Kainuun liikenteellisessä risteyspaikassa, lähellä matkailukeskusta, on huomioitava pelastustoimen palveluiden

kehittämisessä.

Kuntien omistamat kiinteistöt ja niiden kehittäminen on syytä suunnitella tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa. Kainuussa on, toimivan Valmiusfoorumin ansiosta, hyvät edellytykset tiiviiseen ja aidosti dialogiseen vuoropuheluun ja sen edelleen kehittämiseen. Tämä foorumia tulee kehittää ja hyödyntää myös jatkossa.

Päätös:

Keskustelun kuluessa kunnanjohtaja esitti seuraavan muutetun päätösesityksensä:

Päätösesitykseen lisätään: Kunnilla pitää olla aito lausunnonantooikeus ennen lopullista päätöksentekoa.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan muutetun päätösesityksen.